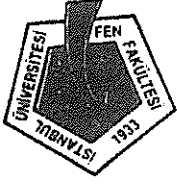

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi
Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü

Boğaziçi Üniversitesi Kandilli
Rasathanesi ve Deprem
Araştırma Enstitüsü

Ferhat Fikri ÖZEREN

X. ULUSAL ASTRONOMİ KONGRESİ

2-6 Eylül 1996

İSTANBUL
1996

Kongremizin öncesi ve sonrasında çalışmalarımıza verdiği
destek nedeniyle

Kadıköy Dörtler Dersanesi'ne

şükranlarımızı sunarız.

Düzenleme Kurulu

X. ULUSAL ASTRONOMİ KONGRESİ

Bilim Kurulu

Prof. Dr. M. Ali ALPAR (ODTÜ)
Prof. Dr. Zeki ASLAN (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Çetin BOLCAL (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Osman DEMİRCAN (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nihal ERCAN (Boğaziçi Üniversitesi)
Prof. Dr. Cafer İBANOĞLU (Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Dursun KOÇER (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. H. Gökmen TEKTUNALI (İstanbul Üniversitesi)

Düzenleme Kurulu

Dr. Serap Güngör AK
Araş. Gör. Tansel AK
Dr. Levent ALTAŞ
Dr. Tamer ATAÇ
Astr. Oryal BARLAS
Araş. Gör. Mevlana BAŞAL
Dr. Hülya ÇALIŞKAN
Astr. Dr. Hasan H. ESENOĞLU
Dr. Yüksel KARATAŞ
Prof. Dr. H. Hüseyin MENTEŞE (Başkan)
Araş. Gör. Tuncay ÖZİŞİK
Dr. Engin SÖZEN
Astr. Tekin TEKMAN

DESTEKLEYEN KİŞİ VE KURULUŞLAR

İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü,
Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğü,
İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Dekanlığı,
İstanbul Üniversitesi Gözlemevi Araştırma ve Uygulama Merkezi,
Burhan Savaş,
Doğan Özyer,
Doluca A.Ş.,
K. Dörtler Dersanesi,
Kültür Okulları,
Pamukbank A.Ş.,
ve
TÜBİTAK

İÇİNDEKİLER

X. Ulusal Astronomi Kongresi Programı.....	IV
X. Ulusal Astronomi Kongresi Katılımcıları.....	IX
Açılış Konuşmaları	
Çetin Bolcal.....	XI
Dursun Koçer.....	XII

BİLDİRİLER

Yıldızlarda Manyetik Etkinlik (<i>Çağrılı Bildiri</i>) (C. İbanoğlu).....	1
Lekeli Yıldızların Işık Eğrilerinin Analitik Çözümü (Z. Eker).....	22
Kromosferik Aktif Yıldız II Peg'in Rengine Leke ve Fakülaların Etkisi (S. Evren).....	23
RS CVn Çift Yıldızlarının Kinematığı (A. İskender, Z. Aslan, T. Özdemir).....	32
Güneş Fiziği Çalışmaları (<i>Çağrılı Bildiri</i>) (T. Ataç, A. Ökten).....	37
Bazı Orta Dönemli RS CVn'lerin Dönem Değişimi (F. Ekmekçi, F. F. Özeren, B. Albayrak, O. Demircan).....	51
Bazı Kısa Dönemli RS CVn'lerin Dönem Değişimi (F. F. Özeren, B. Albayrak, F. Ekmekçi, O. Demircan).....	56
OB ve WR Bileşenli Yakın Çift Yıldızlar (<i>Çağrılı Bildiri</i>) (O. Demircan).....	61
Çift Yıldızlarda Eksen Dönmesi: FT Ori (C. İbanoğlu, R. Pekünlü, V. Keskin).....	69
EG Cep Örtten Çift Yıldızının Fotometrik Analizi (A. Erdem, Ö. Gülmen, C. Sezer, Ö. L. Değirmenci, A. Devlen).....	76
WZ Cygni Örtten Çift Sisteminin Yeni Işık Eğrisi ve Fotometrik Analizi (Z. Müyesseroğlu).....	85
BO CVn'nin Işık Eğrisi ve Yörünge Analizi (B. Albayrak, Z. Müyesseroğlu).....	90
44i Boo Çift Sisteminde Işık ve Dönem Değişimi (B. Gürol, İ. E. Derman).....	96
UV Piscium Örtten Çift Yıldızının Etkinlikleri ve Işık Eğrilerinin Analizi (V. Keskin).....	107
V1073 Cygni Örtten Çift Yıldızının Fotometrik Analizi (C. Sezer).....	115
Cepheid Kararsızlık Kuşağının Alt Bölgesindeki Yıldızlarda Dönem Değişimlerinin Evrim İle İlişkisi (<i>Çağrılı Bildiri</i>) (C. Akan).....	121
BF Aur Çift Yıldızının UBV Işık Eğrisi Analizi (S. Özdemir, O. Demircan, Z. Müyesseroğlu, H. Ak, B. Albayrak, M. Tanrıver).....	131
Ayrık Çift Sistem V 505 Persei (DHK 11) (M. Tanrıver, S. Özdemir, O. Demircan).....	138
OB Bileşenli CQ Cep Çift Yıldız Sisteminin Işık Eğrisi ve Yörünge Analizi (H. Ak, O. Demircan, S. Özdemir, B. Albayrak, M. Tanrıver).....	146
IQ Persei Örtten Çift Sisteminin Fotoelektrik Işıklıçümü ve Fotometrik Analizi (Ö. L. Değirmenci).....	154
U Peg Değen Çift Yıldız Sisteminin Dönem Analizi (M. Helvacı, C. Aydın, O. Demircan).....	164
Hipparchos Girdi Kataloğu'nda Bulunan Karbon Yıldızlarının Hareketi (C. Yeşilyaprak, Z. Aslan, O. Gölbaşı).....	173
AK Her Örtten Çiftinde Dönem Değişimi (B. Yaşarsoy, V. Keskin).....	183
Türkiye'de Astronomiye Bibliyometrik Bir Bakış (A. Uzun).....	188
Galaksiler ve Kozmoloji: Geniş-Ölçekte Evrenin Yapısı (<i>Çağrılı Bildiri</i>) (F. L. Tektunalı).....	195
RGU Fotometrisinde Renk-Kadir Diyagramları ve Evrimleşmiş Yıldızlar (S. Karaali, S. Bilir).....	212

SA 71 Yıldız Alanının Yeni Yöntemlerle Fotometrik İncelenmesi (S. Karaali)	219
Üç Renk Fotometrisinde Parlaklık Sınıfı, Spektrel Tip ve Metal Bolluğunun Fonksiyonu Olarak Yeni Dönüşüm Formülleri (S. Güngör Ak, S. Karaali, R. Buser)	236
SA 51 Yıldız Alanının Yeni Yöntemlerle Fotometrik İncelenmesi (S. Bilir, S. Karaali)	246
Sentetik UBV Fotometrisine Ait Metal Bolluklarının RGU Fotometrisi Yardımı ile Elde Edilenlerle Karşılaştırılması (S. Karaali, S. Güngör Ak, Y. Karataş)	260
SA 54 Yıldız Alanının UBV Fotometrik İncelenmesi (S. Karaali, Y. Karataş, S. Bilir, S. Güngör Ak)	268
TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nde Kullanılması Planlanan Tayföllerlerin Özellikleri ve Kullanım Alanları (Çağrılı Bildiri) (Ü. Kızıloğlu, İ. Yeğingil)	278
İstanbul Üniversitesi Gözlemevi'nde Sayısal Görüntüleme (T. Özışık)	291
Uzaktan Algılama ve GIS'in Uzay Çalışmalarındaki Yeri (M. Altan)	299
Milimetrik Marmara Radyo Teleskobu (MRT-2)'nun Kalibrasyon Çalışmaları (M. E. Özel, İ.M. Yusifov, Y. Karelın, O. Demircan, İ. Gözel, T. Adıgüzel, G. Bayer, B. Demirel)	309
Nötron Yıldızlarına Kütle Aktarımı, Kepler ve Vuru (Beat) Frekansları, Yaklaşık Periyodik Dalgalanmalar (Çağrılı Bildiri) (M. A. Alpar)	318
Klasik Nova FH Ser ve QU Vul'un Spektroskopik ve Görüntü CCD Gözlemleri (H. H. Esenoğlu, A. Bianchini, M. Della Valle, M. T. Özkan)	324
Very Cool White Dwarfs: Carbon ve Hydrocarbon Molecule Abundances (T. Aslan, I. Bues)	333
Z Cam ve SS Cyg'nin Uzun Dönemli Işık Eğrilerinin İstatistik Analizi (T. Ak, M. T. Özkan)	339
IUE Tayflarından Terminal Hız Hesabı (H. Gülseçen, M. T. Özkan, T. Ak, A. T. Saygıç, H. H. Esenoğlu)	350
Pulsarların Elliptik Işıma Diyagramı ve Toplam Işıma Gücü (İ.M. Yusifov, M.E. Özel)	360
Süpernova Kalıntılarının Uzaklıklarına Yeni Bir Yaklaşım (A. O. Allahverdiyev, A. Ankay)	365
Yıldızlarda Kimyasal Elementler (Çağrılı Bildiri) (H. G. Tektunalı)	368
χ Aur (B5 Iab) Yıldızı Doğrultusunda Yıldızlararası Maddenin Kolon Yoğunlukları (H. H. Mentеше)	404
Normal ve Özel F Tipi Yıldızların Spektrum Analizi (H. Çalışkan, S. J. Adelman, Ç. Bolcal, D. Koçer)	411
Yıldızlararası Ortam (Çağrılı Bildiri) (C. Aydın, A. Anay, O. Hüseyin)	413
HR 8851 Yıldızının Mod Analizi ve Dönmenin Zonklama Modları Üzerine Etkisi (J. Hao, M.C. Akan, D. Yang, L. Huang, V. Keskin, C. İbanoğlu, Z. Tunca, S. Evren)	418
Cusp Bölgesi Sınırlarının Magnetik Aktiflikle Değişmesi (G. Kandemir)	428
Osmanlı Türkiyesinde "Alaturka Saat"ten "Alafranga Saat"e Geçiş (E. İhsanoğlu, F. Günergun)	434
Astronomi Tarihinde Bir Türk: Nasirüddin Tusi ve Merağa Rasathanesi (L. Göker)	442
Osmanlılar Devrinde Astronomi (R. Şeşen)	451
Ahmed Cevdet Paşa'nın Önerdiği Yeni Bir Takvim (R. Demir, Y. Unat)	455
Fizik Nesnelerin Tek Tek Varlıklar Olarak Veya Bir Süreç İçinde Kavranılması (Çağrılı Bildiri) (Ş. Ural)	463
Bilgisayar Destekli Genel Astronomi (M. Hamzaoğlu, E. Hamzaoğlu)	469
Genel Astronomide PC'ye Uygun Problem Çözümü (M. Hamzaoğlu)	477
Türkiye'deki Meteor Kraterlerinin Uydu Görüntülerinde Aranması (M. Dağcı, M. E. Özel, H. Yıldırım)	482

1933-1958 Yılları Arasında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nde Görev Yapan Yabancı Astronomi Hocaları (S. İshakoğlu).....	492
Uzay Felsefesi Arkhe 'Enerji' mi? (Z. Kara).....	498

POSTERLER

24 Eylül 1991 Surge Olayının Kinematik ve Yapısal Özellikleri (L. Altaş, A. Düzgelen)...	502
Kandilli Gözlemevi İçin Güneş Lekeleri İndirgeme Katsayısının Belirlenmesi ve Meteorolojik Değişkenlerle İlişkileri (O. Barlas, A. Düzgelen, L. Altaş).....	503
Bazı Kromosferik Aktif Çift Yıldızların Gözlemleri (F. Ekmekçi, F. F. Özeren, B. Albayrak).....	504
Aktivite-Evrim İlişkisi (G. Taş).....	505
Güneş Kromosferinin İki Boyutlu Spektrometrisinden Elde Edilen Bazı Sonuçlar (N. Al).....	506
Güneşin Fler Endeksinde Kuzey-Güney Asimetrisi (T. Ataç, A. Özgüç).....	507
Karbon Yıldızları UX Dra ve RY Dra'nın V ve R Gözlemleri (S. Özdemir, B. Albayrak, Z. Aslan, O. Demircan, H. Ak, Z. Müyesseroğlu, K. Yüce)..	508
X-Işın Çift Yıldızlarına Ait Bazı Korelasyonlar (S. Özdemir, O. Demircan, N. Yılmaz).....	509
X Persei (HD 24534) Yıldızının Fotometrik İncelenmesi (S. Engin, K. Yüce).....	510
V1073 Cyg'nin UBV Işık Eğrisi (S. Özdemir, K. Yüce, O. Demircan, S. Engin, N. Yılmaz).....	511
Yasak ve Yarı-Yasak Çizgilerin Listesi (H. H. Esenoğlu).....	512
Düşük ve Yüksek Kütleli X-Işın Çiftleri Kataloğu (A. T. Saygıç, O. Hüseyin, S. Özdemir, İ. Gözel, H. Çalışkan).....	513
İstanbul Üniversitesi Planetaryumu: Geçmişten Bugüne Yapılmış ve Yapılmakta Olan Çalışmalar (A. T. Saygıç, A. Ökten, T. Özışık, D. Koçer).....	514
Bazı Kataklizmik Değişenlerin ROSAT Analizi (G. İkis, E. N. Ercan).....	515
TX Columbae ve MV Lyrae'nin ROSAT Analizleri (G. Şen, E. N. Ercan).....	516
Etkileşen Çift Yıldızların Çevresinde Gezegen Olabilir mi? (O. Demircan).....	517

X. ULUSAL ASTRONOMİ KONGRESİ PROGRAMI

2 EYLÜL 1996 - PAZARTESİ

- 08.30 Kayıt (*Biyoloji Bölümü Büyük Anfi*)
10.00 - 11.30 Açılış (*Fen Fakültesi Konferans Salonu*)
Konuşmalar: Prof. Dr. Bülent Berkarda
Prof. Dr. Tosun Terzioğlu
Prof. Dr. Çetin Bolcal
Prof. Dr. Dursun Koçer
- Toplantı Salonu :** Biyoloji Bölümü Büyük Anfi
Oturum Başkanı : Çetin Bolcal
- 11.30 - 12.00 Cafer İbanoğlu (**Çağrılı Bildiri**)
Yıldızlarda Manyetik Etkinlik
- Genel Tartışma
- 12.15 Öğle Yemeği
- Oturum Başkanı :** Semanur Engin
- 14.30 - 14.45 Zeki Eker
Lekeli Yıldızların Işık Eğrilerinin Analitik Çözümü
- 14.45 - 15.00 Serdar Evren
Kromosferik Aktif Yıldız II Peg'in Rengine Leke ve Fakülaların Etkisi
- 15.00 - 15.15 Ahmet İskender, Zeki Aslan, Tuncay Özdemir
RS CVn Çift Yıldızlarının Kinematiki
- 15.15 - 15.45 Çay
- 15.45 - 16.30 Tamer Ataç, Adnan Ökten (**Çağrılı Bildiri**)
Güneş Fiziği Çalışmaları
- 16.30 - 16.45 Fehmi Ekmekçi, Ferhat F. Özeren, Berahitdin Albayrak, Osman Demircan
Bazı Orta Dönemli RS CVn'lerin Dönem Değişimi
- 16.45 - 17.00 Ferhat F. Özeren, Berahitdin Albayrak, Fehmi Ekmekçi, Osman Demircan
Bazı Kısa Dönemli RS CVn'lerin Dönem Değişimi
- Genel Tartışma
- Kokteyl (Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü)**

3 EYLÜL 1996 - SALI

- Toplantı Salonu :** Biyoloji Bölümü Büyük Anfi
Oturum Başkanı : Halil Kırbıyık
- 09.00 - 09.30 Osman Demircan (**Çağrılı Bildiri**)
OB ve WR Bileşenli Yakın Çift Yıldızlar
- 09.30 - 09.45 Cafer İbanoğlu, Rennan Pekünlü, Varol Keskin
Çift Yıldızlarda Eksen Dönmesi: FT Ori
- 09.45 - 10.00 Ahmet Erdem, Ömür Gülmen, Cengiz Sezer, Ömer L. Değirmenci, Ahmet Devlen
EG Cep Örtün Çift Sisteminin Fotometrik Analizi
- 10.10 - 10.45 Çay

10.45 - 11.00	Zekeriya Müyesseroğlu <i>WZ Cygni Örtlen Çift Sisteminin Yeni Işık Eğrisi ve Fotometrik Analizi</i>
11.00 - 11.15	Berahitdin Albayrak, Zekeriya Müyesseroğlu <i>BO CV'n 'nin Işık Eğrisi ve Yörünge Analizi</i>
11.15 - 11.30	Birol Gürol, İ. Ethem Derman <i>44i Boo Çift Sisteminde Işık ve Dönem Değişimi</i>
11.30 - 11.45	Varol Keskin <i>UV Psc 'in Yörünge Analizi ve Etkinlikleri</i>
11.45 - 12.00	Cengiz Sezer <i>V1073 Cygni Örtlen Çift Yıldızının Fotometrik Analizi</i>
Genel Tartışma	
12.30	Öğle Yemeği
Oturum Başkanı : Cafer İbanoğlu	
14.00 - 14.30	Can Akan (Çağrılı Bildiri) <i>Cepheid Kararsızlık Kuşağının Alt Bölgesindeki Yıldızlarda DönemDeğişimlerinin Evrim İle İlişkisi</i>
14.30 - 14.45	Sacit Özdemir, Osman Demircan, Zekeriya Müyesseroğlu, Hasan Ak, Berahitdin Albayrak, Mehmet Tanrıver <i>BF Aur Çift Yıldızının UBV Işık Eğrisi Analizi</i>
14.45 - 15.00	Mehmet Tanrıver, Sacit Özdemir, Osman Demircan <i>Ayrık Çift Sistem V 505 Persei (DHK 11)</i>
15.00 - 15.15	Hasan Ak, Osman Demircan, Sacit Özdemir, Berahitdin Albayrak, Mehmet Tanrıver <i>OB Bileşenli CQ Cep Çift Yıldız Sisteminin Işık Eğrisi ve Yörünge Analizi</i>
15.15 - 15.30	Ömer Lütfi Değirmenci <i>IQ Persei Örtlen Çift Sisteminin Fotoelektrik Işıkölçümü ve Fotometrik Analizi</i>
15.30 - 15.45	Mustafa Helvacı, Cemal Aydın, Osman Demircan <i>U Peg Değen Çift Yıldız Sisteminin Dönem Analizi</i>
15.45 - 16.15	Çay
16.15 - 16.30	Cahit Yeşilyaprak, Zeki Aslan, Orhan Gölbaşı <i>Hipparchos Girdi Kataloğu 'nda Bulunan Karbon Yıldızlarının Hareketi</i>
16.30 - 16.45	Bülent Yaşarsoy, Varol Keskin <i>AK Her Örtlen Çiftinde Dönem Değişimi</i>
16.45 - 17.15	Ali Uzun <i>Türkiye 'de Astronomiye Bibliometrik Bir Bakış</i>
Genel Tartışma	

4 EYLÜL 1996 - ÇARŞAMBA

Toplantı Salonu : Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, Prof. Dr. K. Avcioğlu Dershanesi	
Oturum Başkanı : Latif Topaktaş	
09.00 - 09.30	Fusun L. Tektunalı (Çağrılı Bildiri) <i>Galaksiler ve Kozmoloji: Geniş-Ölçekte Evrenin Yapısı</i>
09.30 - 09.45	Salih Karaali, Selçuk Bilir <i>RGU Fotometrisinde Renk-Kadir Diyagramları ve Evrimleşmiş Yıldızlar</i>
09.45 - 10.00	Salih Karaali <i>SA 71 Yıldız Alanının Yeni Yöntemlerle Fotometrik İncelenmesi</i>
10.00 - 10.15	Serap Güngör Ak, Salih Karaali, Roland Buser <i>Üç Renk Fotometrisinde Parlaklık Sınıfı ve Spektrel Tip ve Metal Bolluğunun Fonksiyonu Olarak Yeni Dönüşüm Formülleri</i>
10.15 - 10.45	Çay

- 10.45 - 11.00 Selçuk Bilir, Salih Karaali
SA 51 Yıldız Alanının Yeni Yöntemlerle Fotometrik İncelenmesi
- 11.00 - 11.15 Salih Karaali, Serap Güngör Ak, Yüksel Karataş
Sentetik UBV Fotometrisine Ait Metal Bolluklarının RGU Fotometrisi Yardımı ile Elde Edilenlerle Karşılaştırılması
- 11.15 - 11.30 Salih Karaali, Yüksel Karataş, Selçuk Bilir, Serap Güngör Ak
SA 54 Yıldız Alanının UBV Fotometrik İncelenmesi

Genel Tartışma

- 11.45 - 12.30 Poster Tanıtımı

Toplantı Salonu : Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü, Prof. Dr. N. Gökdoğan

Oturum Başkanı : Osman Demircan

- 09.00 - 09.45 Ümit Kızıloğlu, İlhami Yeğingil (**Çağrılı Bildiri**)
TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi 'nde Kullanılması Planlanan Tayfölçerlerin Özellikleri ve Kullanım Alanları
- 09.45 - 10.00 Tuncay Özışık
İstanbul Üniversitesi Gözlemevi 'nde Sayısal Görüntüleme
- 10.00 - 10.15 Çay
- 10.45 - 11.00 Engin Sözen
B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü Spektroheliyografi
- 11.00 - 11.15 Metin Altan
Uzaktan Algılama ve GIS'in Uzay Çalışmalarındaki Yeri
- 11.15 - 11.30 M. E. Özel, I.M. Yusifov, Y. Karelin, O. Demircan, İ. Gözel, T. Adıgüzel, G. Bayer, B. Demirel
Milimetrik Marmara Radyo Teleskobu (MRT-2)'nin Kalibrasyon Çalışmaları

Genel Tartışma

- 11.45 - 12.30 Poster Tanıtımı

- 19.30 - **Kongre Yemeği**

5 EYLÜL 1996 - PERSEMBE

Toplantı Salonu : Biyoloji Bölümü Büyük Anfi

Oturum Başkanı : Zeynel Tunca

- 09.00 - 09.30 M. Ali Alpar (**Çağrılı Bildiri**)
Nötron Yıldızlarına Kütle Aktarımı, Kepler ve Vuru (Beat) Frekansları, Yaklaşık Periyodik Dalgalanmalar
- 09.30 - 09.45 Hasan H. Esenoğlu, Antonio Bianchini, Massimo Della Valle, M. Türker Özkan
Klasik Nova FH Ser ve QU Vul 'un Spektroskopik ve Görüntü CCD Gözlemleri
- 09.45 - 10.00 Turgut Aslan, Irmela Bues
Very Cool White Dwarfs: Carbon ve Hydrocarbon Molecule Abundances
- 10.00 - 10.15 Tansel Ak, M. Türker Özkan
Z Cam ve SS Cyg 'nin Uzun Dönemli Işık Eğrilerinin İstatistik Analizi

Genel Tartışma

- 10.30 - 11.00 Çay

- 11.00 - 11.15 Hulusi Gülseçen, M. Türker Özkan, Tansel Ak, A. Talat Saygıç, Hasan H. Esenoğlu
IUE Tayflarından Terminal Hız Hesabı

11.15 - 11.30	I.M. Yusifov, M.E. Özel <i>Pulsarların Eliptik Işıma Diyagramı ve Toplam Işıma Gücü</i>
11.30 - 11.45	A. O. Allahverdiyev, A. Ankay <i>Süpernova Kalıntılarının Uzaklıklarına Yeni Bir Yaklaşım</i>
Genel Tartışma	
12.00	Yemek
Oturum Başkanı : M. Ali Alpar	
14.00 - 14.30	H. Gökmen Tektunalı (Çağrılı Bildiri) <i>Yıldızlarda Kimyasal Elementler</i>
14.30 - 14.45	H. Hüseyin Mentеше <i>χ Aur (B5 Iab) Yıldızı Doğrultusunda Yıldızlararası Maddenin Kolon Yoğunlukları</i>
14.45 - 15.00	Hülya Çalışkan, Saul J. Adelman, Çetin Bolcal, Dursun Koçer <i>Normal ve Özel F Tipi Yıldızların Spektrel Analizi</i>
Genel Tartışma	
15.15 - 15.45	Çay
Oturum Başkanı : Cengiz Sezer	
15.45 - 16.15	Cemal Aydın, Aşkın Anay, Oktay Hüseyin (Çağrılı Bildiri) <i>Yıldızlararası Ortam</i>
16.15 - 16.30	İ.Ü. Fen Fakültesi Amatör Astronomi Kulübü Çalışmaları
16.30 - 16.45	J. Hao, M.C. Akan, D. Yang, L. Huang, V. Keskin, C. İbanoğlu, Z. Tunca, S. Evren <i>HR 8851 Yıldızının Mod Analizi ve Dönmenin Zonklama Modları Üzerine Etkisi</i>
16.45 - 17.00	Gülçin Kandemir <i>Cusp Bölgesi Sınırlarının Magnetik Aktiflikle Değişimi</i>
Genel Tartışma	

6 EYLÜL 1996 - CUMA

Toplantı Salonu : B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü	
Oturum Başkanı : Ahmet Mete Işıkara	
09.00 - 09.15	Ekmeleddin İhsanoğlu, Feza Günergun <i>Osmanlı Türkiyesinde "Alaturka Saat"ten "Alafranga Saat"e Geçiş</i>
09.15 - 09.30	Lütfi Göker <i>Astronomi Tarihinde Bir Türk-Nasirüddin Tusı ve Meraga Gözlemevi</i>
09.30 - 09.45	Ramazan Şeşen <i>Osmanlılar Devrinde Astronomi</i>
09.45 - 10.00	Remzi Demir, Yavuz Unat <i>Ahmed Cevdet Paşa'nın Önerdiği Yeni Bir Takvim</i>
10.00 - 10.30	Çay
Oturum Başkanı : Şafak Ural	
10.30 - 11.00	Şafak Ural (Çağrılı Bildiri) <i>Fizik Nesnelerin Tek Tek Varlıklar Olarak Veya Bir Süreç İçinde Kavranılması</i>
11.00 - 11.15	Melek Hamzaoğlu, Esat Hamzaoğlu <i>Bilgisayar Destekli Genel Astronomi</i>
11.15 - 11.30	Melek Hamzaoğlu <i>Genel Astronomide PC'ye Uygun Problem Çözümü</i>

- 11.30 - 11.45 M. Dağcı, M. E. Özel, H. Yıldırım,
Türkiye'deki Meteor Kraterlerinin Uydu Görüntülerinde Aranması
- 11.45 - 12.00 Sevtap İshakoğlu
*1933-1958 Yılları Arasında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi'nde Görev Yapan Yabancı
Astronomi Hocaları*
- 12.00 - 12.15 Zuhâl Kara
Uzay Felsefesi Arkhe 'Enerji' mi?
- Genel Tartışma
- 12.30 Yemek
- Oturum Başkanı :** Zeki Aslan
- 14.00 - 14.15 Mehmet Doğan
Kuruluşundan Bugüne AMAD
- 14.15 - 16.00 Ulusal Gözlemevi ve T.A.D Çalışmaları
- Kapanış
- Kokteyl (B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü)**

X. ULUSAL ASTRONOMİ KONGRESİ KATILIMCILARI

Adnan KIRAL, İstanbul Üniversitesi
Adnan ÖKTEN, İstanbul Üniversitesi
Ahmet BİLGİN, Pertevniyal Lisesi
Ahmet İSKENDER, İnönü Üniversitesi
Ahmet Ş. MUTLUOĞLU, İstanbul Üniv.
Alen TAŞÇIOĞLU, İstanbul Üniversitesi
Ali KILÇIK, İstanbul Üniversitesi
Ali UZUN, ODTÜ
A. Mete IŞIKARA, Boğaziçi Üniversitesi
A. Talat SAYGAÇ, İstanbul Üniversitesi
Atıla ÖZGÜÇ, Boğaziçi Üniversitesi
Aynur ANIL, İstanbul Üniversitesi
Ayşe ULUBAY, Ege Üniversitesi
Ayten DÜZGELEN, Boğaziçi Üniversitesi
Banu DEMİREL, Ankara Üniversitesi
Bekir CANDAN, Ankara Üniversitesi
Bekir KUZUİMAMLAR
Berahitdin ALBAYRAK, Ankara Üniv.
BiroL GÜROL, Ankara Üniversitesi
Bülent YAŞARSOY, Ege Üniversitesi
Cafer İBANOĞLU, Ege Üniversitesi
Cahit YEŞİLYAPRAK, Akdeniz Üniv.
Can BATTAL KILINÇ, Ege Üniversitesi
Cengiz SEZER, Ege Üniversitesi
Cumhure ÜÇER, Boğaziçi Üniversitesi
Çetin BOLCAL, İstanbul Üniversitesi
Çetin UĞUR
Demir TIRYAKI, İstanbul Üniversitesi
D. Özlem HÜRKAL, Ege Üniversitesi
Dursun KOÇER, İstanbul Üniversitesi
Ehad ALLAHVERDİYEV, TÜBİTAK
Ekmeleddin İHSANOĞLU, İstanbul Üniv.
Ela TOMRİS, İstanbul Üniversitesi
Emre IŞIK, Ege Üniversitesi
Engin SÖZEN, Boğaziçi Üniversitesi
Ersoy ŞAŞIOĞLU, Ege Üniversitesi
Esat HAMZAOĞLU, Marmara Üniversitesi
Faruk İMAMOĞLU
Faruk SOYDUGAN, Ege Üniversitesi
Fehmi EKMEKÇİ, Ankara Üniversitesi
Ferhat F. ÖZEREN, Ankara Üniversitesi
Ferhat NUTKU, İstanbul Üniversitesi
Ferit Acar SAVACI, İ.T.Ü.
Fevzi ÇETİN, Ankara Üniversitesi
Fikret AKMAN

Fusun L. TEKTUNALI, İstanbul Üniv.
Gökhan ŞEN, Boğaziçi Üniversitesi
Gökmen TEKTUNALI, İstanbul Üniv.
Gülçin KANDEMİR, İ.T.Ü.
Gülnur İKİS, Boğaziçi Üniversitesi
Günay TAŞ, Ege Üniversitesi
Gürkan ILICALI, Yıldız Teknik Üniv.
Hatice SÖYLEMEZ, İstanbul Üniversitesi
H. Hüseyin MENTEŞE, İstanbul Üniv.
Halil KIRBIYIK, ODTÜ
Halil ÖZÇELİK, İstanbul Üniversitesi
Hasan AK, Ankara Üniversitesi
Hasan H. ESENOĞLU, İstanbul Üniv.
Haşmet BÖLGE, Boğaziçi Üniversitesi
Hatice Nurten DÜMENLİ
Hulusi GÜLSEÇEN, İstanbul Üniversitesi
Hülya ÇALIŞKAN, İstanbul Üniversitesi
Hülya YEŞİLYAPRAK, Boğaziçi Üniv.
İlhami YEĞİNGİL, Çukurova Üniversitesi
İpek HAMAMI, İstanbul Üniversitesi
İsmail ŞENGÜL
İsmail YUSİFOV, TÜBİTAK-MAM
Kaan KUTLUATA, Ankara Üniversitesi
Latif TOPAKTAŞ, Kocaeli Üniversitesi
Levent ALTAŞ, Boğaziçi Üniversitesi
Lütfi GÖKER, Gazi Üniversitesi
M. Ali ALPAR, ODTÜ
M. Can AKAN, Ege Üniversitesi
M. Türker ÖZKAN, İstanbul Üniversitesi
M. Ege GÜROL, İstanbul Üniversitesi
Mehmet DAĞCI, Ege Üniversitesi
Mehmet DOĞAN
Mehmet KARA, İstanbul Üniversitesi
Melahat SIRMA, İstanbul Üniversitesi
Melek HAMZAOĞLU, Marmara Üniv.
Melek ÖZTÜRK, İstanbul Üniversitesi
Mesut YILDIRIM, Akif Tuncel An. Tek. L.
Metin ALTAN, Anadolu Üniversitesi
Mevlana BAŞAL, İstanbul Üniversitesi
Murat YILMAZ
Mustafa HELVACI, Ankara Üniversitesi
Nihal ERCAN, Boğaziçi Üniversitesi
Nurol AL, İstanbul Üniversitesi
Nüzhet GÖKDOĞAN, İstanbul Üniversitesi
Oktay HÜSEYİN, TÜBİTAK-MAM

Oryal BARLAS, Boğaziçi Üniversitesi
Osman DEMİRCAN, Ankara Üniversitesi
Osman ELMAS
Osman KARAKUŞ, Ankara Üniversitesi
Ömer L. DEĞİRMENCI, Ege Üniversitesi
Ömür GÜLMEN, Ege Üniversitesi
Özkan TAN, İstanbul Üniversitesi
Paola DİSİDORO, Ege Üniversitesi
Ramazan ŞEŞEN, Mimar Sinan Üniversitesi
Remzi DEMİR, Ankara Üniversitesi
Rennan PEKÜNLÜ, Ege Üniversitesi
Rıdvan DERMANLI, TÜBİTAK-MAM
Sacit ÖZDEMİR, Ankara Üniversitesi
Salih KARAALI, İstanbul Üniversitesi
Seçil AĞDA, ODTÜ
Selçuk BİLİR, İstanbul Üniversitesi
Semanur ENGIN, Ankara Üniversitesi
Serap GÜNGÖR AK, İstanbul Üniversitesi
Serdar EVREN, Ege Üniversitesi
Sevtap İSHAKOĞLU, İstanbul Üniversitesi
Şafak URAL, İstanbul Üniversitesi
Sinem KİRKİT, İstanbul Üniversitesi
Songül KUZKAYA, İstanbul Üniversitesi
Tamer ATAÇ, Boğaziçi Üniversitesi
Tansel AK, İstanbul Üniversitesi
Taşkın ÇAY, İstanbul Üniversitesi
Tevfik ÜRET, Osman Gazi Üniversitesi
Tuncay ÖZİŞİK, İstanbul Üniversitesi
Turgut ASLAN, Dr. Remeis-Sternwarte
Tülay ADIGÜZEL, ODTÜ
Ümit KIZILOĞLU, ODTÜ
Varol KESKİN, Ege Üniversitesi
Yaman ORMAN
Yaşar SAVRAN, Ege Üniversitesi
Yavuz UNAT, Ankara Üniversitesi
Zekeriya MÜYESSEROĞLU, Ankara Ün.
Zeki ASLAN, Akdeniz Üniversitesi
Zeki EKER, King Saud Üniversitesi
Zeynel TUNCA, Ege Üniversitesi
Zeynep ŞAHİN, Ankara Üniversitesi
Zuhal KARA, Çukurova Üniversitesi

Sayın Rektör, Değerli Bilim Adamları ve Değerli Öğrenciler,

İstanbulun en güzel mevsimi Sonbaharda bu yıl iki bilimsel toplantıya Fakültemiz ev sahipliği yapacaktır. Bunlardan biri Ulusal Biyoloji toplantısı, diğeri ise bu gün başlayan Ulusal Astronomi toplantısıdır. Hepinizi saygı ile selamlarım.

Onuncusu yapılan Ulusal Astronomi toplantısının programını incelediğimde yine fevkalade dolu olduğunu ve çalışılan konularda değerli bildiriler olduğunu gördüm. Ülkemizde Gökbilimciler uluslararası çalışılan güncel konularda bilime katkıda bulunmaya devam etmektedir. Bu her zaman da böyle olmuştur.

Ancak bu yıl yapılan toplantının bir başka özelliği, Türk Astronomlarının hayali olan Ulusal Astronomi Gözlemevinin son aşamasına geldiği bu günlerde yapılmasıdır. Bu Gözlemevinin projesinin temellerinin yine bu toplantılarda atıldığını yaştaşım Gökbilimcileri çok iyi hatırlayacaklardır. Uzun ve sabırlı bir çalışma sayesinde bu günlere geldik. Bu vesile ile bu projeye katkıda bulunan tüm arkadaşlarıma huzurlarınızda tekrar şükranlarımı arz etmek isterim. Ayrıca hayatta olan hocalarımıza sağlık, vefat etmiş hocalarımıza da Allahtan rahmet dilerim.

Bu toplantı vesilesi ile vurgulamak istediğim bir başka konuda Temel Bilim Fakültelerinde eğitim-öğretimde yapılmakta olan yeni düzenlemelerdir. Özellikle Temel Bilimler son 20-25 yıl içinde çok hızlı gelişmelere sahne olmuştur. Bu gelişim hızı her gün daha fazla artmaktadır. Dün bildiklerimiz bugün eskimekte bu nedenle yeni üretilen hemen bilgilere erişmek, hakim olmak gerekmektedir. Bunun tabiatıyla eğitim-öğretim programlarına da aksetmesi gerekir. Bu bakımdan Fakültemizin de içinde bulunduğu bazı Fen Fakültelerinde çalışmaların başlatıldığı ve belli bir aşamaya geldiğini bilmekteyiz. Bu güncelleştirme çalışmalarında bu toplantıda tartışılacağı ümit etmekteyim.

Bunun dışında özellikle Astronomi toplantısına yeni katılan arkadaşlarımızla tanışmak ve onları dinlemenin bizleri mutlu edeceğini ifade etmek isterim.

Tüm katılımcılara başarılı sağlıklı verimli toplantılar dilerken Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölüm Başkanı Değerli arkadaşım Prof. Dr. Dursun Koçer'in şahsında bu toplantının düzenlenmesine katkıda bulunanlara teşekkür ederim.

Prof. Dr. Çetin BOLCAL
İ.Ü. Fen Fakültesi Dekanı

Değerli Rektörümüz, Dekanımız, B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nün Sayın Müdürü, hocalarımız, konuklarımız sevgili öğrencilerimiz,

X. Ulusal Astronomi Kongresine katılımınızdan ötürü teşekkürlerimi arz ederim.

İlki 1968 yılında Prof. Dr. Dilhan Eryurt tarafından ODTÜ de düzenlenen kongrelerimiz hem katılımcı sayısı hem de bildiriler yönünden giderek zenginleşmiş ve bugünlere başarı ile ulaşmıştır. Bu yolda bizlere hep destek olan hocalarımıza sonsuz teşekkürlerimi arz ediyorum ve aramızdan zamansız olarak ayrılan değerli astronomlarımızı da rahmetle anıyorum.

X. Ulusal Astronomi Kongremizi düzenlerken daha geniş bir yelpaze içinde bulunalım dedik. Bu nedenle konuşma konularını çeşitlendirdik ve Astronomi bildirilerine ek olarak, Amatör Astronomi, Bilim Tarihi, Astronomi Tarihi, Uzay Teknolojileri alanlarında da değerli araştırmacılarımızı dinlemeyi planladık.

İstanbul'umuzun iki yakasında yıllardır birbirinden bağımsız olarak hizmet veren B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve İ.Ü. Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü bu anlamlı kongreyi birlikte düzenlemeye karar verdiler ve çok verimli bir çalışma gerçekleştirdiler. Her iki kurumdaki çalışma arkadaşlarımızı huzurlarınızda kutluyor ve teşekkür ediyorum.

18 yıl önce başlayan ve büyük mücadeleler sonucu bu yıl mutlu sona ulaşma aşamasına gelen "Ulusal Astronomi Gözlemevi" projemiz hepimizin gurur kaynağı olmuştur. 1978 yılında bu projeyi başlatmak üzere yola çıkan değerli hocalarımız Prof. Dr. Nüzhet GÖKDOĞAN ve aramızdan çok zamansız ayrılan aydın insan Prof. Dr. Abdullah KIZILIRMAK'ın önderliğinde tüm astronomlar yaşamlarını yitirmek pahasına çalışarak projeyi sürdürdüler.

Bu süreç içinde kimi astronomlar kimi zaman mali olanaksızlıklar kimi zaman da dışından kaynaklanan olumsuzluklar nedeniyle çalışmalar yavaşlamış ama asla bırakmamışlardır.

Baştan beri bu projeyi bünyesinde yaşatan TÜBİTAK, Prof. Dr. Tosun TERZİOĞLU'nun başkan olması ile birlikte projemize yeni bir bakış açısı getirmiş ve Sayın Terzioğlu'nun tam desteği ile sonuca ulaşmıştır. 40 cm lik teleskop kubbesine yerleştirilmiş, 1.5 m lik teleskop Antalya'ya gelmiştir. 1996-97 döneminde ilk gözlemlere başlanacak ve uluslararası bir gözlemevi çalışmaya başlayacaktır. Huzurlarınızda, şu anda aramızda olan Sayın Prof. Dr. Tosun Terzioğlu'na tüm astronomların teşekkürlerini arz ediyorum.

Astronomi eğitim ve öğretimi açısından son derece gerekli olan, halk'a astronomiyi sevdirmek ve insanın hayal gücünü zorlayarak uçsuz bucaksız evren kavramı içinde daha derinlemesine düşünmeyi sağlamak yönünden en etkili eğitim araçlarından birisi kuşkusuz PLANETARYUM'dur.

Astronomi alanında, sayıca az olmasına karşın hem nitelik hem de nicelik olarak başarılı bir grafik çizen Türk astronomları'nın bir başka ideali de PLANETARYUM sahibi olmaktır.

Yıllar önce değerli hocamız Prof. Dr. Nüzhet GÖKDOĞAN tarafından bu yönde başlatılan çalışmalar ne yazık ki yine bir dizi talihsizlikler sonucu gerçekleştirilememiştir. Ancak astronomlar bu yönde de çabalarını sürdürmektedir. Ankara, İzmir ve İstanbul'da Astronomi Bölümleri olarak tüm imkanlar değerlendirilmekte olup, İstanbul Üniversitesi Rektörü sayın Prof. Dr. Bülent BERKARDA'nın desteği ile fizibilite çalışmaları yapılmaktadır. Kendilerine tüm astronomlar adına teşekkürlerimi arz ediyorum.

Bilim hayatının sessiz destekçileri vardır. Profesyonel Bilim adamı değillerdir ama bilimin gücüne, önemine inanmışlardır ve hiç bir şekilde reklam amacı gütmeyen bilime katkıda bulunurlar. Ben bunlara "Amatör Bilim Adamları" diyorum.

Üniversitemiz Kimya Müh. Fakültesinden 1967 yılında mezun olan değerli arkadaşım Yük. Müh. Sayın Burhan Savaş, temel bilimlere aşık bir Amatör Bilim Adamı ve özellikle Astronomi'ye olan hayranlığı ile bilimsel çalışmalarımıza çok değerli destekleri olmuştur ve olmaktadır. Kendisine tüm astronomlar adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Ayrıca bu kongremizi destekleyen diğer kişi ve kuruluşlara da katkılarından ötürü teşekkürlerimi sunuyorum.

Atatürk ve Bilim: "Gözlerimizi kapayıp tek başımıza yaşadığımızı düşünemeyiz. Memleketimizi bir çember içine alıp dünya ile alakasız yaşayamayız. Aksine, yükselmiş, ilerlemiş, medeni bir millet olarak medeniyet düzeyinin üzerinde yaşayacağız. Bu hayat ancak ilim ve fenle olur. İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve her millet ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur.

Hiçbir tutarlı kanıtı dayanmayan birtakım geleneklerin, inanışların korunmasında ısrar eden milletlerin ilerlemesi güç olur; belki de hiç olmaz. İlerlemede geleneklerin kayıt ve şartlarını aşamayan milletler hayatı, akla ve gerçeklere uygun olarak göremez. Hayat felsefesini geniş açıdan gören milletlerin egemenliği ve boyunduruğu altına girmeye mahkumdur." 27 Ekim 1992 Bursa.

Böyle düşünüyor Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk. Söyledikleri son derece açık ve anlamlı. "Eğer şu anda burada böyle bir kongre için toplanabildikse, özgür, çağdaş, laik bireyler olarak bilim hayatında yerimizi alabildikse Ata'mıza en içten minnet ve şükranlarımızı sunmalıyız. Böyle de yapıyorum izninizle."

Saygılar sunarım.

Prof. Dr. Dursun KOÇER

İ.Ü. Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü Başkanı